

DANI MILE GOJSALIĆ – SAŽETAK U POVODU 15. OBLJETNICE

Autor: **Ante Mekinić**, programski urednik *Dana Mile Gojsalić*
Kostanje, srpanj 2017.

Izražavajući još jednom **dobrodošlicu** u Milin zavičaj **svima vama, poštovane dame i gospodo**, a napose našim dragim gostima, **uzvanicima i laureatima Dana Mile Gojsalić**, koju izričem u ime već spomenutih organizatora i suorganizatora, dopustite mi nekoliko uvodnih podataka iz osobnog kartona ove manifestacije koja nas okuplja i združuje evo već 15. godinu zaredom, počevši od davne 2003.

Dani Mile Gojsalić čuvaju spomen na legendarnu poljičku junakinju **Milu Gojsalić** rodnom iz Kostanja koja je 1530. u borbi protiv Turaka žrtvovala svoj život za slobodu Poljica. Pa ipak, ova višednevna kulturološka manifestacija priređuje se s ciljem turističke prezentacije kulturno-povijesnog i tradicijskog naslijeđa, prirodnih resursa te gospodarskih i ljudskih potencijala poljičkog podneblja. Zbog toga misiju i viziju ove tradicionalne priredbe ponajbolje izražava poruka: **(O)živimo baštinu da bismo od baštine i živili!**

Dane Mile Gojsalić priređuje **Kulturno-umjetničko društvo »Mile Gojsalić«** iz Kostanja u suradnji s klapom **Pasika** iz Kostanja, **Mjesnim odborom Kostanje, Župnim uredom Kostanje, malonogometnim klubom Kostanje, Hrvatskim kulturno-umjetničkim društvom »Kostanje«** te brojnim **mještanima Kostanja** svih generacija, ali i mnogim **Poljičanima i prijateljima Poljica** diljem Hrvatske i svijeta koji poštuju sveukupno kulturno-povijesno i tradicijsko naslijeđe Poljica.

Kao rijetko koja samonikla manifestacija zasnovana na entuzijazmu poveće skupine zaljubljenika u zavičajno podneblje, *Dani Mile Gojsalić* mogu se podičiti nizom programa **vlastite produkcije** i zavidne izvedbene razine, među kojima se posebno ističu tradicionalne **Večeri soparnika** posvećene ovom autohtonom poljičkom etnogastronomskom specijalitetu koji se od 2009. nalazi na *Listi nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske*, zatim **klapska Pripovid o Dalmaciji**, koncert koji svake godine okuplja ponajbolje dalmatinske klape vjerne autentičnom klapskom izrazu, te **prigodni glazbeno-scenski programi** koji čuvaju spomen na legendarnu poljičku heroinu Milu Gojsalić, ali i na druge velikane iz poljičke prošlosti.

Dani Mile Gojsalić priređuju se svake godine u srpnju pred velikim brojem domaćih i stranih posjetitelja, a vrhunac trodnevnih događanja je dodjela priznanja **»Mile Gojsalić« za opstojnost identiteta i očuvanje baštine**. Laureati u proteklih 15 godina bili su: **Ljubo Stipišić** (2003.), **Dinko Fio** (2004.), akademik **Jakša Fiamengo** (2005.), **Josip Genda** (2006.), don **Frane Mihanović** (2007.), **Branka Šeparović** (2008.), **Ivo Pervan** (2009.), **Joško Belamarić** (2010.), **Boris Ljubičić** (2011.), akademik **Tonko**

Maroević (2012.), Stipe Božić (2013.), Ante Nazor (2014.), Ante Gotovina (2015.), Ivan Perišić (2016.) i mons. Ivan Banić (2017.).

Uz priznanje »Mile Gojsalić« svake godine se dodjeljuje i **Plaketa Dana Mile Gojsalić** namijenjena zaslužnima za svekoliku potporu manifestaciji te **Luč Mile Gojsalić** kao povremeno priznanje koje se dodjeljuje pojedincima zaslužnim za 'svitlanje' kostanjskog imena.

Tradicionalni supokrovitelji ove manifestacije su **Ministarstvo kulture RH, Splitsko-dalmatinska županija i Grad Omiš**, dok su jubilarna izdanja, deseto i petnaesto, uživala i **visoko pokroviteljstvo predsjednika RH Ive Josipovića** odnosno **predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović**.

Petnaestogodišnji kontinuitet održavanja *Dana Mile Gojsalić* u mnogim je elementima životnog standarda svakodnevicu žitelja Kostanja učinio sadržajnijom i boljom, u rasponu od bogatijeg društvenog života do višeg komunalnog standarda. Tako je KUD »Mile Gojsalić« kao nekoć jedini kulturološki subjekt u mjestu, dobio društvo i potporu u već spomenutima **klapi Pasika** i **malonogometnom klubu Kostanje**, a posljednjih godina naročito u **HKUD »Kostanje«** koje okuplja brojnu kostanjsku djecu u raznim sekcijama od zбора i ženske klape do dramske sekcije. Pridodamo li ovome i polaznike kostanjske ispostave **Osnovne glazbene škole "Lovro pl. Matačić"** iz Omiša te izvannastavne aktivnosti učenika područne **osnovne škole '1. listopada 1942.'** i njihovih nastavnika, s ponosom možemo reći da je raznovrsnim kulturnim aktivnostima obuhvaćeno više od stotinu kostanjske djece predškolskog i školskog uzrasta. Najbolji među njima aktivno sudjeluju i u *Danima Mile Gojsalić* i to s programima vlastite produkcije koji crpe inspiraciju u izvornoj kulturnoj baštini Kostanja i Poljica.

Prigodne rekapitulacije ove vrste nude priliku da se sumiraju i neke brojke koje možda ponajbolje ilustriraju učinjeno. Tako su, primjerice, *Dani Mile Gojsalić* u proteklih 15 godina privukli **više od 21.000 domaćih i stranih posjetitelja, više od 2.000 raznih izvođača** (od toga najveći broj u dosadašnjih 116 klapa sudionica), uprizzorili **više od stotinu sati raznovrsnog scenskog programa** za što su bile potrebne tisuće radnih sati uvježbavanja i pripreme, radnih sastanaka i dogovora.

O **ljudima 'iza scene'** koji su na svojim leđima iznijeli najveći teret ove manifestacije nezahvalno je govoriti u brojkama jer su u pitanju nebrojeni sati rada i odricanja te ničim mjerljiva empatija svojstvena samo tzv. malim i sasvim običnim ljudima čija imena i likovi u pravilu ostaju u sjeni reflektora, ali su im zato djela opipljiva i vidljiva. Dodamo li svemu navedenom podatak da su **sveukupna proračunska sredstva manifestacije** u proteklih 15 godina jedva dostatna za jednu rođendansku zabavu skromnijeg hrvatskog tajkuna, razvidno je da je jedina 'valuta' kojom smo obilovali zavičajna privrženost, entuzijazam i naša gorljivost u kojoj bismo, ponekad, znali i sagorjeti.

Pa ipak, duša nam je namirena i savjest umirena jer vlastitim primjerom svjedočimo mlađim naraštajima da kultura i umjetnost nisu privilegij ni bogatih ni obrazovanih, ali da svakako obogaćuju i educiraju. Dragocjen i nemjerljiv kapital ogleda se i u zadobivenoj medijskoj i općenito javnoj pozornosti koja nam je omogućila da tradicijske vrijednosti našeg užeg i šireg poljičkog zavičaja budu prepoznate kao zajedničko kulturno dobro Grada Omiša, Splitsko-dalmatinske županije i domovine nam Hrvatske.

Zbog svega navedenog, Organizacijski odbor *Dana Mile Gojsalić* i programski urednik i idejni tvorac ove manifestacije Ante Mekinić, dobitnici su **Plakete Grada Omiša za 2005. odnosno 2012. godinu** u znak priznanja za očuvanje povijesne i kulturne baštine te tradicijskih vrijednosti Poljica.

Međutim, *Dani Mile Gojsalić* u mnogome su pridonijeli i komunalnom uređenju Kostanja, napose uređenju dijela crkvenog šematorija namijenjenog izvođenju programskih aktivnosti te obližnjeg mjesnog groblja u kojemu je izgrađen suvremeni javni sanitarni čvor. Također zbog programskih potreba manifestacije, dijelom je priveden svrsi i mjesni Dom kulture, a zaslugom KUD-a »Mile Gojsalić« u program obnove Ministarstva kulture RH uvrštena je i rodna kuća poljičke junakinje Mile Gojsalić u vlasništvu obitelji Gojsalić, koja još uvijek čeka konačnu namjenu.

Iz svih navedenih razloga, akronim *Kulturno-umjetničko društvo* znali bismo u šali 'prevoditi' u *Komunalno-uslužno društvo* 'Mile Gojsalić', a što bi se i u budućnosti moglo događati jer snaženjem naših aktivnosti i uključivanjem sve većeg broja djece svih uzrasta, ali i odraslih, u kulturne i druge projekte, rastu i potrebe za odgovarajućim radnim prostorom, tehničkim pomagalima i opremom te financijskim sredstvima potrebnim za angažiranje stručnih voditelja. U tom smislu među prioritete svakako je potrebno uvrstiti cjelovito **renoviranje mjesnog Doma kulture**, od sanacije krovišta i obnove vanjskih zatvora do uređenja interijera i nabave potrebne opreme odgovarajuće raznovrsnim aktivnostima sve brojnijih kostanjskih udruga i društava.

Zaključno, *Dani Mile Gojsalić* ponudili su brojne dokaze u prilog uvodnoj proklamaciji da je *(o)življavanjem baštine od baštine moguće i živjeti*, ali za značajnije oživotvorenje ove teze bit će neophodna pomoć tzv. šire društvene zajednice, u prvom redu **Grada Omiša** i **Splitsko-dalmatinske županije**, no to je već tema koja nadilazi ovo svečarsko promišljanje.

Meni ostaje zadovoljstvo da u ime kolegica i kolega iz KUD-a 'Mile Gojsalić', u ime brojnih suradnica i suradnika iz svih ostalih spomenutih udruga i mjesnih organizacija te napokon i u svoje osobno ime, **zahvalim svima, nazočnima i nenazočnima**, koji su tijekom svih ovih godina barem dijelić sebe utkali u ovaj naš ponos nadaleko prepoznatljiv pod nazivom – *Dani Mile Gojsalić*.

U tom smislu, govorimo li o uspjehu, rado ga dijelimo sa svima koji se tome raduju jer za razliku od odgovornosti koja mora biti osobna, uspjesi ove vrste i ne mogu biti drugačiji nego zajednički.

Zahvaljujem na vašoj pozornosti.